

Liite x Käyttötapausten arviointi

Sähköisen avustushakujärjestelmän käyttötapausten arviointi. Ympyröi alla olevista arviointielementeistä mielestäsi paras vaihtoehto.

Arviointielementti 1. Järjestelmän ja reaali maailman vastaavuus: Järjestelmä puhuu käyttäjän kieltä, ei omaa erikoistermistöä. Järjestelmän termit ja ilmaisut ovat käyttäjälle tuttuja, tunnistettavia ja ymmärrettäviä. Järjestelmä noudattaa julkishallinnon arjesta tuttuja, reaali maailman käytäntöjä ja informaation loogista esitysjärjestystä.

- Järjestelmä puhuu erinomaisesti käyttäjän kieltä eikä käytä omaa erikoistermistöä. Järjestelmän termit ja käsitteet ovat käyttäjälle täysin tuttuja, tunnistettavia ja ymmärrettäviä. Järjestelmä noudattaa täysin julkishallinnon arjesta tuttuja, reaali maailman käytäntöjä ja informaation loogista esitysjärjestystä. 4,00 pistettä
- Järjestelmä puhuu melko hyvin käyttäjän kieltä, eikä erikoistermistöä ole juurikaan käytössä. Järjestelmän termit ja käsitteet ovat melko tuttuja, tunnistettavia ja ymmärrettäviä, mutta niissä on joitain epäloogisuuksia. Järjestelmä noudattaa melko kattavasti julkishallinnon arjesta tuttuja, reaali maailman käytäntöjä ja informaation loogista esitysjärjestystä. 3,00 pistettä
- Järjestelmässä on joitakin tilasta kertovia mekanismeja ja/tai ne tulevat väärään aikaan ja/tai ovat vaikeasti tulkittavia. Käyttäjä joutuu varmistelemaan toimintonsa seurauksia. Käyttäjän on järjestelmän palautteen perusteella vaikea ymmärtää, mistä tuli, missä on ja mitä on tapahtumassa. 2,00 pistettä

- Järjestelmä ei puhu käyttäjän kieltä. Järjestelmän termit ja ilmaisut ovat käyttäjälle vieraita ja/tai sisältää vaikeaselkoista erikoistermistöä. Järjestelmä ei noudata julkishallinnon arjesta tuttuja käytäntöjä tai informaation loogista esitysjärjestystä. 1,00 pistettä

Arviointielementti 2. Käyttäjän kontrolli ja vapaus: Järjestelmässä on tarjolla selkeitä ja olennaisissa toiminnoissa olevia "häätäpoistumisteitä", esimerkiksi Peruuta ja/tai Tee uudestaan -toiminnot. Käyttäjällä on valinnan vapaus ja kontrolli järjestelmään, sen toimintoihin ja niiden ketjuihin, vaikka hän tekisi vahingossa virheellisen valinnan.

- Järjestelmän "häätäpoistumistiet" ovat selkeitä ja niitä on tarjolla kaikissa olennaisissa toiminnoissa tai valinnoissa. Käyttäjälle tarjotaan niiden kautta vapaus tutkia järjestelmää ja sen toimintojen ketjuja turvallisesti ilman, että hänen täytyy pelätä virheellisten valintojen tekemistä. Käyttäjällä on täysi kontrolli järjestelmään. 4,00 pistettä
- Järjestelmässä on "häätäpoistumisteitä", jotka ovat melko selkeitä ja tarjolla olennaisissa toiminnoissa. Käyttäjä voi esimerkiksi tehdä uudestaan aikaisemmat toiminnot tai pystyy peruuttamaan toiminnoista, joissa kestää liian kauan. Käyttäjä voi tehdä melko vapaasti erilaisia valintoja ja hänellä on melko hyvä kontrolli järjestelmään. 3,00 pistettä

- Järjestelmässä on "häätäpoistumisteitä", mutta ne voivat olla esimerkiksi vaikea löytää tai niiden käyttö on työlästä. Käyttäjä voi esimerkiksi peruuttaa vahingossa valitusta toiminnosta takaisin, mutta joutuu aloittamaan alusta. Käyttäjällä on paikoitellen toiminnoissa kontrolli järjestelmään. 2,00 pistettä
- Järjestelmä ei tarjoa "häätäpoistumisteitä" valinnoista tai toiminnoista, joihin käyttäjä on päätenyt. Käyttäjä ei voi esimerkiksi palata takaisin edelliseen toimintoon ja/tai tarjolla on ainoastaan selaimen Takaisin-painike. Käyttäjällä ei ole kontrollia järjestelmään. 1,00 pistettä

Arviointielementti 3. Virheiden estäminen: Järjestelmä ja sen käyttöliittymä sisältää ohjaavia elementtejä, kuten loogisia ja käyttötarkoitukseen sopivia oletusvalintoja ja rajoituksia, jotka auttavat käyttäjää käyttämään järjestelmää oikein ja estävät tekemästä virheitä järjestelmää käytettäessä. Käyttäjä ei joudu virhetilanteisiin.

- Järjestelmän ja sen käyttöliittymän ohjaavat elementit, kuten loogiset ja käyttötarkoitukseen sopivat oletusvalinnat tai aikaisemmista valinnoista periytyvät vaihtoehdot, ohjaavat käyttäjää käyttämään järjestelmää oikein. Käyttäjä ei joudu virhetilanteisiin. 4,00 pistettä
- Järjestelmä ja sen käyttöliittymä sisältävät ohjaavia elementtejä, kuten loogisia ja käyttötarkoitukseen sopivia oletusvalintoja ja rajoituksia. Ne auttavat käyttäjää käyttämään järjestelmää oikein ja estävät useimpien tai vakavimpien virheiden syntymisen. Käyttäjä ajautuu harvoin virheisiin tai niistä toipuminen käy melko helposti. 3,00 pistettä

- Järjestelmä sisältää joitain ohjaavia elementtejä, kuten rajoituksia ja oletusvalintoja, jotka estävät käyttäjää tekemästä virheitä. Ne eivät kuitenkaan ole erityisen käyttäjäystävällisiä, esim. vain osa mahdottomista vaihtoehtoista on rajattu pois tai käyttäjä voi edetä melko pitkälle virheellisestä valinnasta huolimatta. Käyttäjä voi ajautua virheisiin, mutta niistä toipuminen onnistuu tyydyttävästi. 2,00 pistettä
- Järjestelmä ei sisällä ohjaavia elementtejä, kuten rajoituksia tai selkeitä oletusvalintoja, jotka estäisivät käyttäjää tekemästä virheitä. Järjestelmässä ei esimerkiksi rajaa pois mahdottomia vaihtoehtoja tai antaa edetä toiminnoissa jopa loppuun asti virheellisestä valinnasta huolimatta. Käyttäjä voi päätyä tekemään vakaviakin virheitä, joista toipuminen ei aina onnistu, esim. istunto loppuu kesken. 1,00 pistettä

Arviointielementti 4. Visuaalinen käytettävyys: Järjestelmä ei sisällä merkityksellisiä tai turhia tietoja tai toimintoja, jotka kilpailevat oleellisen tiedon kanssa ja heikentävät sen suhteellista näkyvyyttä. Suunnittelua on käytetty ohjaamaan käyttäjää olennaisen tiedon äärelle, eikä käyttäjä tarvitse erityisiä ohjeita tunnistaa oleellisia toimintoja. Järjestelmän estetiikka helpottaa sen ymmärtämistä.

- Järjestelmän visuaalinen käytettävyys on erinomaista: se sisältää lähes yksinomaan käyttötarkoitukselle olennaista tietoa, jonka pariin käyttäjän huomio ohjataan. Käyttäjän tarvitsema tieto tai toiminto on heti esillä tai osuu käyttäjän silmään ensimmäisenä. Järjestelmän estetiikka tekee käytön ymmärtämisestä jopa yksiselitteistä. 4,00 pistettä

- Järjestelmän visuaalinen käytettävyys on hyvää, se ohjaa käyttäjän huomion olennaisimpiin tietoihin tai toimintoihin. Siitä on esimerkiksi karsittu käyttötarkoitukselle epäolennaisia käyttöliittymä-komponentteja tai tietokenttiä, jotta käyttäjä löytäisi helpommin tarvitsemansa. Esimerkiksi tyhjää tilaa on käytetty jäsentämään käyttöliittymän eri osia, keskeiset toiminnot ovat pääosin hyvin esillä ja käyttäjä löytää melko nopeasti etsimänsä. Järjestelmän estetiikka auttaa ymmärtämään, miten sitä tulisi käyttää. 3,00 pistettä
- Järjestelmän visuaalinen käytettävyys on kohtalaista, se sisältää jonkin verran käyttäjälle merkityksettömältä tai turhalta tuntuvaa tietoa tai toimintoja. Suunnittelun avulla on yritetty ohjata käyttäjää joidenkin olennaisten tietojen tai toimintojen pariin, esim. löytämään takaisin aloitussivulle, mutta käyttäjä voi edelleen joutua turvautumaan ohjeisiin, opastukseen tai hakutoimintoon löytääkseen olennaiset osiot. Järjestelmän estetiikka ei juurikaan auta sen käytön ymmärtämistä. 2,00 pistettä
- Järjestelmän visuaalinen käytettävyys on erittäin heikkoa. Se sisältää erittäin paljon käyttäjälle merkityksettömältä tai turhalta tuntuvaa tietoa ja toimintoja. Käyttäjän on vaikea erottaa olennaista tietoa kaiken hälyn keskeltä eikä löydä etsimäänsä ilman ohjeita, apua tai hakutoimintoa. Järjestelmän estetiikka ei tue sen käytön ymmärtämistä. 1,00 pistettä

Arviointielementti 5. Opastus ja ohjeet: Järjestelmän tarjoaman proaktiivisen opastuksen avulla käyttäjän on helppo ymmärtää käyttöliittymän toimintalogiikka yleisesti

sekä saa apua tiettyyn tehtävään liittyen. Järjestelmän tarjoamat ohjeet ongelmatilanteisiin ovat helposti saatavilla, nopeasti etsittävissä, toimintaa opastavia, toimintaa tukevia ja riittävän lyhyitä.

- Järjestelmän tarjoama opastus on kaikkiaan oikea-aikaista, kontekstisidonnaista, ymmärrettävää ja auttaa käyttäjää omaksumaan toimintalogiikan sekä pääsemään tavoitteeseensa. Ohjeita saa näkyviin riittävästi toimintoja käytettäessä, ne ovat toimintaa opastavia ja tukevia sekä riittävän lyhyitä. Vaihtoehtoisesti järjestelmä on niin helppokäyttöinen, ettei opastusta tai ohjeita tarvita lainkaan. 4,00 pistettä
- Järjestelmän tarjoama opastus, kuten ohjeet tai mallipohjat ovat esimerkiksi oikea-aikaisia, pääosin käyttäjäystävällisiä ja tukevat sekä yleisesti käyttöliittymän toimintalogiikan ymmärtämisessä että käyttäjää valtaosassa tehtäviä. Järjestelmä tarjoaa ohjedokumentaatiota samassa näkymässä, mutta käyttäjä voi joutua etsimään oikeaa kohtaa. Ohjeet ovat pääsääntöisesti ymmärrettäviä ja auttavat käyttäjää ratkaisemaan ongelman. 3,00 pistettä
- Järjestelmä tarjoaa opastusta, kuten ohjeita tai mallipohjia, mutta niitä on tarjolla liian vähän, niiden toteutus ei ole erityisen käyttäjäystävällistä tai niitä tarvittaisi enemmän toimintojen yhteyteen. Ohjedokumentaatio on olemassa, mutta se on esimerkiksi todella pitkä tai siitä on vaikea löytää oikeaa kohtaa, se on esimerkiksi monen klikkauksen päässä tai järjestelmän ulkopuolella. 2,00 pistettä
- Järjestelmässä ei ole opastavia mekanismeja, joiden avulla käyttäjä ymmärtäisi käyttöliittymän toimintalogiikkaa tai saisi apua tiettyyn tehtävään. Ohjedokumentaatiota ei ole tai se on tarjolla järjestelmän ulkopuolella. Opastus tai ohjeistus olisi välttämätöntä järjestelmän käyttämiseksi. 1,00 pistettä

Arviointielementti 6. Vaikuttavuus: Käyttötapausten tavoitteeseen pääseminen onnistui minulta tarkasti, itsenäisesti ja virheettömästi.

- Pääsin käyttötapausten tavoitteeseen erinomaisesti. Tavoitteeseen pääseminen sujui minulta tarkasti, itsenäisesti ja virheettömästi. 4,00 pistettä
- Pääsin käyttötapausten tavoitteeseen hyvin, eikä tarkkuudessa ollut merkittäviä puutteita. En tehnyt merkittäviä virheitä. Pääsin tavoitteeseen lähes itsenäisesti, mutta tarvitsin paikoitellen tukea, ohjeita tai varmistelua. 3,00 pistettä
- Pääsin käyttötapausten mukaiseen tavoitteeseen, mutta tarkkuudessa oli puutteita. Tein esimerkiksi useita tai vakavia virheitä tai jouduin yrittämään monta kertaa. Tarvitsin tavoitteeseen pääsemiseen esimerkiksi merkittävästi tukea, kuten toistuvaa ohjeistusta tai toimenpiteiden varmistelua. 2,00 pistettä
- En päässyt käyttötapausten tavoitteeseen tai pääsin siihen vain osittain. 1,00 pistettä

Arviointielementti 7. Tehokkuus: Järjestelmän käyttäminen käyttötapausten tavoitteen saavuttamiseksi oli tehokasta ja toi paljon lisäarvoa ja hyötyä suhteessa käytettyihin resursseihin, kuten aikaan, nykyisiin työvaiheisiin tai opetteluun tarpeeseen. Järjestelmän toimintalogiikka on helppo omaksua ja muistaa myös myöhemmin, kuten

oli nopea käyttää, sisälsi vain vähän klikkauksia, vähensi manuaalisten vaiheiden tarvetta, ohjasi tehokkaasti seuraavaan toimintoon ja ei vaatinut juurikaan opettelua.

- Järjestelmän käyttäminen käyttötapausten tavoitteen saavuttamiseksi oli erittäin tehokasta ja siitä saatu hyöty oli merkittävää suhteessa käytettyihin resursseihin. Toimintalogiikka oli todella helppo omaksua ja uskon muistavani sen käytön täydellisesti myös myöhemmin. 4,00 pistettä
- Järjestelmän käyttäminen käyttötapausten tavoitteen saavuttamiseksi oli melko tehokasta ja toi lisäarvoa ja hyötyjä suhteessa käytettyihin resursseihin. Järjestelmän toimintalogiikka oli melko helppo omaksua ja uskon muistavani sen päätoiminnot myös myöhemmin. 3,00 pistettä
- Järjestelmän käyttäminen käyttötapausten tavoitteen saavuttamiseksi oli paikoitellen tehokasta. Järjestelmä toi vain vähän lisäarvoa ja hyötyjä suhteessa käytettyihin resursseihin. Järjestelmän toimintalogiikan ymmärtäminen voi vaatia merkittävästi opettelua ja se voi olla paikoitellen vaikea muistaa myös myöhemmin. 2,00 pistettä
- Järjestelmän käyttäminen käyttötapausten suorittamiseksi oli tehokasta tai suorastaan hidasti käyttötapausten tavoitteeseen pääsyä. Järjestelmä ei tuonut lisäarvoa käyttötapausten suorittamiseen, vaan vaati liikaa resursseja suhteessa sen tarjoamaan hyötyyn. Järjestelmän toimintalogiikka voi olla vaikea omaksua tai muistaa. 1,00 pistettä

Arviointielementti 8. Tyytyväisyys: Olen tyytyväinen toteuttaessani käyttötapausta. Järjestelmän visuaalinen ilme ja järjestelmän vuorovaikutus sekä sen tulokset tekevät järjestelmän käytöstä miellyttävää. Järjestelmää on helppo ja mukava käyttää käyttötapausten suorittamiseen, kuten

käytti ymmärrettävää ja miellyttävää kieltä, oli visuaalisesti miellyttävä, vähensi käytön epävarmuutta, oli ennakoitava ja ei sisältänyt yllätyksiä

- Olen täydellisen tyytyväinen järjestelmään toteuttaessani käyttötapausta. Esimerkiksi järjestelmän visuaalinen ilme, vuorovaikutuksen sujuvuus ja/tai vuorovaikutuksen tulokset ovat mielestäni erinomaisia. Ratkaisua on todella helppo ja mukava käyttää käyttötapausten suorittamiseksi, haluaisin ehdottomasti käyttää järjestelmää jatkossakin. 4,00 pistettä
- Olen tyytyväinen toteuttaessani käyttötapausta. Olen tyytyväinen järjestelmän vuorovaikutuksen sujuvuuteen ja sen tuloksiin tai sen visuaaliseen ilmeeseen, eikä järjestelmän käytössä ole juurikaan tyytyväisyyttä laskevia puutteita. Ratkaisua on pääosin helppo ja mukava käyttää käyttötapausten suorittamiseen, käyttäisin sitä mielelläni jatkossakin. 3,00 pistettä
- En ole erityisen tyytyväinen järjestelmään toteuttaessani käyttötapausta. Sen visuaalinen ilme ei esimerkiksi vastaa täysin odotuksiani. Järjestelmää on melko vaikeaa tai paikoitellen epämiellyttävää käyttää käyttötapausten suorittamiseen. 2,00 pistettä
- Olen täysin tyytymätön ratkaisun käyttöön toteuttaessani käyttötapausta. Visuaalinen ilme tuntuu, luotaan työntävältä. Ratkaisua on vaikea käyttää käyttötapausten suorittamiseksi, enkä käytä sitä mielelläni. 1,00 pistettä

Yllä saatujen arviointipisteiden perusteella Asiantuntijaryhmä suhteutetaan saadut pisteet

Laatuarvosana 16,00 pistettä. Annettu käyttötapaus täyttää ja todentaa arvioitavan käyttötapausten 1, 2 tai 3. Arviointiryhmässä arviointielementti (1–8) on huomioitu järjestelmän käyttötapauksessa eniten pisteitä 3 ja 4. Lisäksi käyttötapaukseen voi olla muuta järjestelmään kuuluvaa lisätietoa, ei markkinointitekstiä järjestelmästä.

Laatuarvosana 8,00 pistettä. Annettu käyttötapaus täyttää tai todentaa arvioitavan käyttötapausten 1, 2 tai 3 osittain. Käyttötapauksessa on useita pieniä puutteita tai joitakin merkittäviä puutteita. Arviointiryhmässä arviointielementti (1–8) on huomioitu järjestelmän käyttötapauksessa eniten pisteitä 2 ja 3.

Laatuarvosana 4,00 pistettä. Annettu käyttötapaus ei täytä arvioitavaa käyttötapausta tai sitä ei todenneta kyseisessä käyttötapauksessa 1, 2 tai 3. Arviointiryhmässä arviointielementti (1–8) on huomioitu järjestelmän käyttötapauksessa eniten pisteitä 1 ja 2.

Laatuarvosana 1,00 pistettä. Annettu käyttötapaus esitellään diaesityksellä tai annettua käyttötapausta 1, 2 tai 3 ei käsitellä arvioinnin yhteydessä tai Tilaajan henkilökunnalla ei ole mahdollisuutta kokeilla käyttötapausta 1, 2 tai 3 käytännössä.

Kukin käyttötapaus 1, 2 tai 3 arvioidaan ja pisteytetään itsenäisesti ja erikseen sekä perustellaan hankintapäätökseen.

Tarjoajan sähköisen avustushakujärjestelmän käyttötapausten pisteytys ja laatupe-
rustelut:

Arvioinnin ajan- kohta:	
Arvioija:	
Käyttötapaus	Yleinen laadullinen perustelu käyttötapakausesta
Käyttötapaus 1. Avustuksen luo- minen ja muok- kaaminen	
Käyttötapaus 2. Avustushake- muksen käsittely	
Käyttötapaus 3. Avustushake- muksen tekemi- nen järjestelmään	

Liite 10.1 Käyttötapausten arviointi 12 (12)

Sähköisen avustushaku- ja osallistuvan budjetointijärjestelmien hankinta

Dnro 786/2024/553788

25.4.2025

Postiosoite
Kirkkonummen kunta
PL 20
02401 Kirkkonummi

Käyntiosoite
Kunnantalo
Ervastintie 2
02400 Kirkkonummi

Puhelin
09 29671

Sähköposti
kirjaamo@kirkkonummi.fi
www.kirkkonummi.fi